

การนำเข้าและการส่งออก ของไทย : งานวิจัย

ณัฐสิทธิ์ พุฒิวีสารทภักย์

โครงสร้างการนำเข้าและการส่งออกของ
ไทยพบว่าในช่วงระยะเวลากว่า 20 ปีที่
ผ่านมาโครงสร้างการนำเข้าได้มีการ
เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยเฉพาะ
สินค้าประเภทน้ำมันเชื้อเพลิงมีสัดส่วน

การนำเข้าเพิ่มขึ้นมาก รองลงมาได้แก่ เครื่องจักรกล
เครื่องจักรไฟฟ้า โลหะสามัญ อุตสาหกรรมเคมี ยานพาหนะ
และสิ่งทอ ตามลำดับ สินค้าทั้ง 6 หมวดนี้รวมกันมีมูลค่า
คิดเป็นร้อยละ 80 ของการนำเข้าทั้งหมด ส่วนโครงสร้าง
การส่งออกก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเช่นเดียวกัน
โดยขยายสู่สินค้าชนิดใหม่ ๆ มากขึ้น แต่ก็ยังคงเป็นสินค้า
ประเภทเกษตรกรรมอยู่ สินค้าที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นมาก
ก็คือ ข้าวโพด ปอ และมันสำปะหลังทำให้สัดส่วนการ
ส่งออกของสินค้าที่เคยมีความสำคัญในอดีตมีแนวโน้มลดลง
การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นผลมาจากความต้องการของ
ตลาดต่างประเทศ และแนวโน้มราคาในตลาดโลกที่เพิ่มขึ้น
กระตุ้นให้ผู้ผลิตภายในประเทศขยายการผลิต และส่งออก
มากขึ้น

จึงมีการศึกษาโครงสร้างของการส่งออกและการนำ
เข้า โดยการวิเคราะห์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขนาดอุปสงค์
และอุปทานของสินค้าออกและสินค้าเข้าที่สำคัญ ๆ รวมทั้ง
วิเคราะห์ความยืดหยุ่นต่อราคาและรายได้ของอุปสงค์และ
อุปทาน ดังเรื่อง “การวิเคราะห์อุปสงค์และอุปทานของ
สินค้าออกและสินค้าเข้าที่สำคัญของไทย” โดยนาง
ศรีอร สมบูรณ์ทรัพย์และนายประเจิด สินทรัพย์ (2527)
ได้วิเคราะห์อุปสงค์ของการส่งออกสินค้าที่สำคัญ ๆ 4 ชนิด
ซึ่งได้แก่เมล็ดถั่วลิสงมันสำปะหลัง ยางพารา ข้าวโพด และ
ปอ ที่ส่งออกไปยังประเทศผู้นำเข้าที่สำคัญ ๆ นั้น จากการ
ศึกษาพบว่า ราคาส่งออก อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่าง
ประเทศ และรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของประชากรในประเทศ
นั้น ๆ เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดขนาดการ
เปลี่ยนแปลงอุปสงค์การส่งออกสินค้าของไทย ปริมาณ

บรรณาธิการประจำแผนกบริการสนเทศ หอสมุดและศูนย์สนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย : ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์)
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อุปสงค์ส่งออก จะมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับราคาส่งออก และอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศและมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับรายได้ของประชากร ความยืดหยุ่นต่อราคาส่งออกจะมีความมากกว่าหนึ่ง ในกรณีสินค้ามันสำปะหลังที่ส่งไปเนเธอร์แลนด์ และสินค้ายางพารา การเพิ่มรายได้จากการส่งออกของสินค้าต่าง ๆ เหล่านี้จึงอาจทำได้โดยใช้นโยบายการจำกัดปริมาณส่งออก ถ้าค่าความยืดหยุ่นต่อราคาต่ำ และใช้นโยบายลดราคาสินค้าลง ถ้าค่าความยืดหยุ่นต่อราคาสูงส่วนความยืดหยุ่นต่อรายได้ นั้นจะมีค่าเป็นบวกและมากกว่าหนึ่ง ในกรณีสินค้ามันสำปะหลังที่ส่งไปเนเธอร์แลนด์ ยางพาราและข้าวโพดจะมีค่าเป็นบวก และน้อยกว่าหนึ่ง ในกรณีสินค้า มันสำปะหลังที่ส่งไปญี่ปุ่น และมีค่าเป็นลบและน้อยกว่าหนึ่ง ในกรณีสินค้าปอที่ส่งออกไปยังญี่ปุ่น

ผลการวิเคราะห์อุปทานของการส่งออกสินค้าทั้ง 4 ชนิด พบว่าปริมาณการผลิตภายในประเทศ ราคาส่งออก และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ เป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงอุปทานการส่งออก ปริมาณอุปทานส่งออกจะมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ ค่าความยืดหยุ่นต่อราคาเป็นบวกและน้อยกว่าหนึ่ง ในกรณีมันสำปะหลัง ยางพาราและข้าวโพด สำหรับสินค้าปอ ความยืดหยุ่นต่อราคาเป็นบวกและมากกว่าหนึ่ง

สำหรับผลการวิเคราะห์อุปสงค์และอุปทานสินค้านำเข้าจากต่างประเทศของไทย จากการศึกษาปรากฏว่า อุปสงค์สินค้านำเข้าจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคภายในประเทศ รายได้เฉลี่ยต่อบุคคลภายในประเทศ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตามเวลา ค่าความความยืดหยุ่นต่อราคาและรายได้มีค่าเป็นบวก ส่วนอุปทานสินค้านำเข้าจะเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกันกับดัชนี ราคาสินค้าเข้า ปริมาณการผลิตในต่างประเทศของสินค้านำเข้าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงตามเวลา ค่าความยืดหยุ่น ต่อราคามีค่าเป็นบวกเช่นเดียวกัน

ในการแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้า โดยมีนโยบายลดค่าเงินบาทจะมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับค่าความยืดหยุ่นของการนำเข้าต่อราคาและรายได้ และนำค่าที่ได้มาประเมินผล ได้มีผู้ทำการศึกษาเรื่อง “การวิเคราะห์เชิงปริมาณ : อุปสงค์การนำเข้าของประเทศไทยและผลสะท้อนต่อการลดค่าเงินบาท” ของ นายสมศักดิ์ วงศ์ปัญญาถาวร (2528) ผลการศึกษาพบว่า ในระยะสั้นค่าความยืดหยุ่นของการนำเข้าต่อราคาและรายได้มีค่า -0.71 และ 0.68 ตามลำดับ แต่ในระยะยาวค่าความยืดหยุ่นของราคาและรายได้ เพิ่มขึ้นเป็น -1.13 และ 1.14 ตามลำดับ ขนาดของการนำเข้าที่สนองตอบต่อราคา ประกอบกับการปรับตัวที่ค่อนข้างรวดเร็วของปริมาณการนำเข้าต่อราคาและรายได้ซึ่งใช้เวลาไม่เกิน 2 ไตรมาส จึงให้ข้อคิดทางนโยบายที่ว่า การดำเนินนโยบายทางด้านราคา อาทิ เช่น การลดค่าเงินบาท การดำเนินมาตรการด้านภาษีนำเข้า ตลอดจนการดำเนินนโยบายราคาภายในประเทศด้วยความระมัดระวัง สามารถแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้าได้ อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาความยืดหยุ่นของการนำเข้าต่อรายได้ ซึ่งมีขนาดค่อนข้างสูงแล้ว บ่งชี้ว่าการดำเนินนโยบายทางเศรษฐกิจของรัฐบาลที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์รวมก็จะมีผลกระทบต่อปริมาณการนำเข้าในขนาดค่อนข้างมากเช่นกัน ดังนั้น การดำเนินมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้าอย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีความจำเป็นต้องดำเนินมาตรการทั้งทางด้านราคา และรายได้ควบคู่กันไปด้วย

การศึกษาเกี่ยวกับดีมานด์ต่อสินค้านำเข้าก็มีความจำเป็นในการประมาณค่าความยืดหยุ่นของการนำเข้าต่อราคา รายได้ และอัตราภาษีศุลกากร เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการประเมินหารายได้จากการจัดเก็บภาษีศุลกากร และผลกระทบอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีในส่วนที่เกี่ยวกับดีมานด์ต่อสินค้านำเข้าพิจารณาทั้งในแง่เชิงปริมาณและในส่วนที่เป็นมูลค่าดั่งมีงานวิจัย เรื่อง “ดีมานด์ต่อสินค้านำเข้าและผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีศุลกากรต่อรายได้ของรัฐที่เก็บจาก

สินค้าหลัก ของ นายสุวัฒน์ ด้วงปั่น (2529) ซึ่งผลการวิเคราะห์สมการดีมานด์ต่อสินค้านำเข้าพบว่า ปริมาณการนำเข้าโดยส่วนใหญ่จะเปลี่ยนแปลงไปในทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงของราคา ในขณะที่มูลค่าการนำเข้าอาจเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกับราคาสินค้า แต่ในส่วนการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีศุลกากรจะมีผลในทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงในปริมาณการนำเข้า และมูลค่าการนำเข้าเสมอ ผลกระทบที่มวลรวมประชาชาติโดยส่วนใหญ่พบว่าไม่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงในปริมาณการนำเข้า แต่มีอิทธิพลต่อมูลค่าการนำเข้า ค่าความยืดหยุ่นของปริมาณและมูลค่าการนำเข้าต่อราคา อัตราภาษี และรายได้ ในระยะยาวมีค่ามากกว่าในระยะสั้นลักษณะการปรับตัวของมูลค่าการนำเข้าจะมีมากกว่าการปรับตัวในปริมาณการนำเข้า สำหรับผลของการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีศุลกากรพบว่า การเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีในสินค้านำเข้า 3 หมวด คือ หมวดผลิตภัณฑ์แร่ หมวดโลหะสามัญ และของทำด้วยโลหะสามัญ หมวดยานบก อากาศยาน น้ำ จะมีผลให้รายได้จากภาษีศุลกากรเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนที่เหลือมีทิศทางการเปลี่ยนแปลงไปในทางตรงกันข้าม ดังนั้นจึงเป็นข้อคิดทางนโยบายที่ว่า การจะดำเนินนโยบายทางด้านราคา รายได้ หรืออัตราภาษี เพื่อแสวงหารายได้จากภาษีศุลกากรจะต้องคำนึงถึงลักษณะของดีมานด์ต่อสินค้านำเข้าการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการนำเข้า ซึ่งเป็นฐานภาษีและผลที่เกิดจากอิทธิพลของอัตราภาษีศุลกากรที่มีต่อดีมานด์ในลักษณะเชิงปริมาณและมูลค่า ตลอดจนรายได้ที่จะพึงเก็บจากสินค้านำเข้าควบคู่กันไปด้วยเสมอ

สินค้าอุตสาหกรรมส่งออกได้เข้ามามีบทบาทต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยมากขึ้นเป็นลำดับ โดยมูลค่าการส่งออกมีการขยายตัวในสัดส่วนที่สูงขึ้นทุกปี ซึ่งรัฐบาลก็ได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนทุกวิถีทางเพื่อช่วยให้ผู้ผลิตผู้ส่งออกสามารถส่งออกได้เพิ่มขึ้น แต่ในการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญบางประเภทยังไม่สามารถขยายตัวได้เท่าที่ควรเนื่องจากมีปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

ซึ่งมีงานวิจัย เรื่อง“การวิเคราะห์ผลการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญของไทย” โดย นางสาวอมรรณรัตน์ วิไลวรรณ (2530) ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีความได้เปรียบสัมพัทธ์อยู่มากในสินค้าอุตสาหกรรม 7 ประเภท คือ อัญมณี-ไข่มุก-เครื่องประดับ แฉวงจระไฟฟ้า ตลับลูกปืน เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ อาหารทะเลกระป๋อง รองเท้า เฟอร์นิเจอร์-ชิ้นส่วนประกอบและของเด็กเล่น โดยมีส่วนแบ่งตลาดโลกเพิ่มขึ้นอย่างมากและสม่ำเสมอสินค้าอุตสาหกรรมดังกล่าวสามารถแข่งขันกับประเทศผู้ส่งออกอื่น ๆ ได้ เนื่องจากอาศัยความได้เปรียบในด้านต้นทุนการผลิต มีมือความชำนาญงานและการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต ประกอบกับการสนับสนุนจากรัฐบาล และการขยายการส่งออกที่เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากปัจจัยที่ต่างกัน คือ แฉวงจระไฟฟ้า เป็นผลจากการแข่งขันบวกกับผลจากการขยายตัวของตลาดโลก อัญมณี-ไข่มุก-เครื่องประดับ อาหารทะเลกระป๋อง รองเท้าและของเด็กเล่น อาศัยปัจจัย 3 ด้าน คือ ผลจากการแข่งขัน ผลจากการขยายตัวของตลาดโลกและผลจากการกระจายตลาด ส่วนรองเท้ามิได้มีผลจากการขยายตัวของตลาดโลก เข้ามาเกี่ยวข้อง ตลับลูกปืน เครื่องอิเล็กทรอนิกส์และเฟอร์นิเจอร์-ชิ้นส่วนประกอบ อาศัยผลจากการกระจายตลาดและผลจากการขยายตัวของตลาดโลก

สำหรับสินค้าอุตสาหกรรมอีก 6 ประเภท คือ เครื่องนุ่งห่ม ผ้าผืน-เส้นด้าย ผลไม้กระป๋อง ผลิตภัณฑ์พลาสติก ผลิตภัณฑ์ยางและท่อเหล็ก เป็นสินค้าอุตสาหกรรมที่ไทยยังคงมีความได้เปรียบสัมพัทธ์เพิ่มขึ้นไม่มากนัก ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากการที่ไทยมีส่วนแบ่งตลาดโลกเพิ่มขึ้นไม่มากนักและมีแนวโน้มไม่สม่ำเสมอ แม้ว่ารัฐบาลจะให้การช่วยเหลือแก่อุตสาหกรรมดังกล่าวแล้ว แต่ก็ยังประสบปัญหาด้านต้นทุนการผลิต คุณภาพและรูปแบบของสินค้ารวมทั้งปัญหาการกีดกันการนำเข้า และการส่งออกที่ขยายตัวเพิ่มขึ้นในสินค้าอุตสาหกรรมประเภทเครื่องนุ่งห่ม ผ้าผืน-เส้นด้าย ผลิตภัณฑ์ยาง อาศัยปัจจัย 3 ด้าน ดังกล่าวแล้ว ส่วนสินค้าอุตสาหกรรมที่เหลืออาศัยผลจากการกระจาย

ตลาดและผลจากการขยายตัวของตลาดโลก

สำหรับน้ำตาลทรายและไม้ไผ่เยียร ประเทศไทยได้เสียความได้เปรียบสัมพัทธ์ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ โดยมีส่วนแบ่งตลาดโลกและส่วนแบ่งตลาดประเทศกำลังพัฒนาลดลงการขยายตัวของการส่งออกน้ำตาลทรายอาศัยผลจากการขยายตัวของตลาดโลกและผลจากการแข่งขันและการส่งออกยังต้องพึ่งภาวะตลาดโลกเป็นสำคัญ ส่วนไม้ไผ่เยียรอาศัยผลจากการกระจายตลาดและผลจากการขยายตัวของตลาดโลก ซึ่งผู้ผลิตส่วนใหญ่ประสบปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบในการผลิต

การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าประเทศไทยสามารถขยายการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญในอัตราที่สูงขึ้นได้โดยผู้ผลิตหรือผู้ส่งออก ควรพัฒนารูปแบบและคุณภาพของสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ควรปรับปรุงต้นทุนการผลิตให้ต่ำลง ภาครัฐบาลและเอกชนควรร่วมมือกันในด้าน การวางแผนการตลาด การควบคุมคุณภาพและปริมาณของวัตถุดิบ พร้อมกันนี้รัฐบาลควรให้บริการข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นแก่ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกของไทยรวมทั้งผู้นำเข้าต่างประเทศที่สนใจจะซื้อสินค้าจากไทย

ตลาดตะวันออกกลางเป็นตลาดที่มีอำนาจซื้อและความเป็นไปได้สูงในการที่จะขยายการส่งออกที่สำคัญตลาดหนึ่งในปัจจุบันที่ทั้งภาครัฐบาล และเอกชนต่างมีความสนใจ เนื่องจากสินค้าที่ประเทศไทยส่งออกส่วนใหญ่เป็นสินค้าเกษตรกรรม ซึ่งก่อให้เกิดความผันแปรในรายได้จากการส่งออก จึงมีผู้สนใจทำการศึกษารื่อง **“โครงสร้างและเสถียรภาพการส่งออกของไทยไปยังกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง”** โดย นายอนันต์ จรุงวิทยานนท์ (2530) ผลการศึกษาพบว่า รายได้รวมจากการส่งออกของประเทศไทยไปยังตลาดตะวันออกกลางทั้งหมดค่อนข้างมีเสถียรภาพ เพราะมีการชดเชยกันระหว่างความผันแปรของรายได้ที่ได้รับจากการส่งออกสินค้า แต่ละชนิดและแต่ละตลาด หากพิจารณาความไร้เสถียรภาพในรายได้จากการส่งออกแต่ละชนิดสินค้าและรายได้ที่ได้รับจากแต่ละตลาด จะพบว่ารายได้จากการส่งออกยังมีความผันแปรมาก ในระยะ

เวลาทำการศึกษาก็จะเห็นได้ว่าการกระจายมูลค่าการส่งออกของสินค้าแต่ละชนิด และแต่ละตลาดในทิศทางที่ดีขึ้นพอสมควรส่วนการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความไร้เสถียรภาพในรายได้จากการส่งออกกับการกระจุกตัวของการส่งออกนั้น ปรากฏว่ามีทั้งปรากฏการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าการกระจุกตัวของมูลค่าส่งออกรวมของตลาดสินค้าและการกระจุกตัวของมูลค่าส่งออกของตลาดสินค้าแต่ละชนิดทำให้เกิดความไร้เสถียรภาพในรายได้จากการส่งออกของประเทศไทยไปยังตะวันออกกลาง ซึ่งเป็นการสนับสนุนสมมุติฐานและบางกรณีที่ผลการศึกษาไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน กล่าวคือ ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่าง ความไร้เสถียรภาพในรายได้จากการส่งออกกับการกระจุกตัวของมูลค่าส่งออก สำหรับผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความไร้เสถียรภาพในรายได้จากการส่งออกที่ได้รับจากตลาดแต่ละตลาดกับการกระจุกตัวของมูลค่าส่งออกรวมของสินค้าไม่มีความสัมพันธ์กัน

จากผลการศึกษาที่มีข้อเสนอแนะ คือ เร่งการส่งเสริมการส่งออก เพื่อลดความผันแปรในรายได้จากการส่งออก โดยการกระจายจำนวนสินค้าให้มากขึ้นได้แก่ เสื้อผ้าสำเร็จรูปและผ้าชนิดต่าง ๆ ในตลาดขาดเสถียรภาพ เช่น จอร์แดน อียิปต์ อิสราเอล ซีเรีย และกาตาร์ ส่วนสินค้าที่ขาดเสถียรภาพ เช่น อัญมณี และรองเท้า ควรจะแสวงหาตลาดใหม่ ๆ เพื่อขยายการส่งออกเพิ่มขึ้น โดยส่งไปยังตลาดโอมาน บาห์เรน และซาอุดีอาระเบีย

สำหรับรายได้จากการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยมีเสถียรภาพหรือไม่นั้น ได้มีผู้วิจัย เรื่อง **“การส่งเสริมการส่งออกและเสถียรภาพในรายได้สินค้าอุตสาหกรรมส่งออกของประเทศไทย”** โดย นางสาวนิศานาก **สุคนธ์ปฏิภาค** (2528) ผลที่ได้จากการศึกษารายได้จากการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมโดยส่วนรวมค่อนข้างมีเสถียรภาพ ทั้งนี้เพราะมีการชดเชยกันระหว่างความผันผวนของรายได้ที่ได้รับจากการส่งออกสินค้าแต่ละชนิด หากพิจารณาในรายสินค้าจะพบว่ารายได้จากการส่งออกยังมีความไร้เสถียรภาพ ในระยะเวลาที่ผ่านมานี้ ได้มีการกระจายทั้ง

จำนวนชนิดสินค้าส่งออก และตลาดส่งออกในทิศทางที่ดีขึ้น เมื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความไร้เสถียรภาพในรายได้จากการส่งออก และดัชนีการกระจุกตัวของสินค้า และตลาดส่งออก พบว่า ในบางกรณีการกระจายจำนวนชนิดสินค้าและตลาดส่งออกทำให้รายได้ที่ได้รับจากการส่งออกมีเสถียรภาพมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการเคลื่อนไหวของความผันผวนในรายได้ส่งออกและการกระจุกตัวของ การส่งออกมิได้เป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งมีสาเหตุมาจากการปัจจัยภายนอก เช่น ความสัมพันธ์กันระหว่างภาวะเศรษฐกิจของโลกกับประเทศคู่ค้าต่าง ๆ และปัจจัยทางด้านสถาบัน เช่น การรวมกลุ่มทางการค้า การมีข้อตกลงทางการค้า เป็นต้น

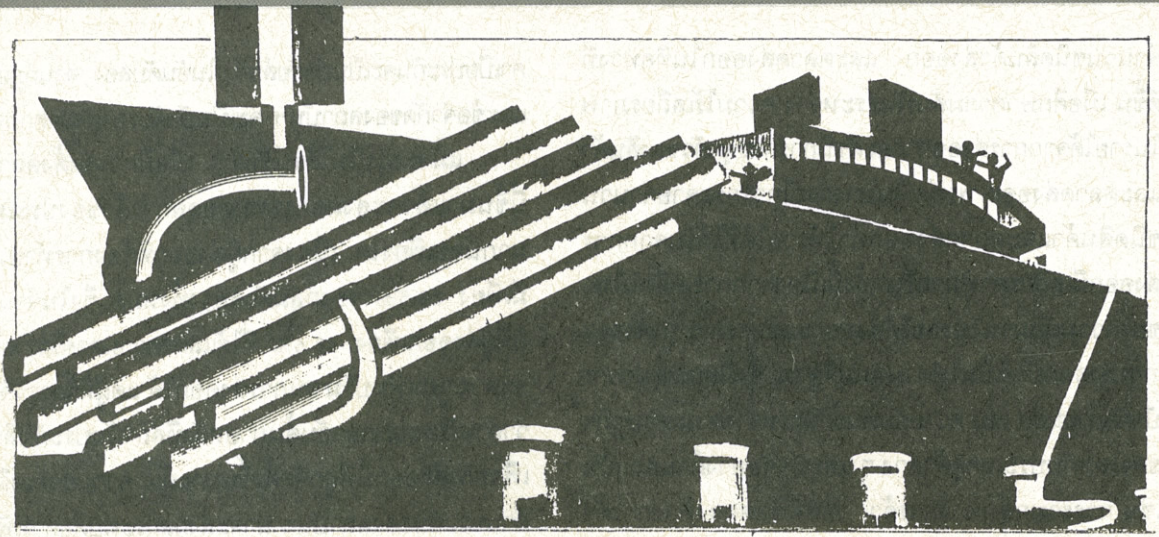
การส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมของไทยในระยะเวลาที่ผ่านมาถือว่าประสบผลสำเร็จ ในด้านการเพิ่มขึ้นทั้งใน ปริมาณการค้าและมูลค่าส่งออก ตลอดจนการกระจายจำนวน ชนิดสินค้าและตลาดส่งออกไปสู่สินค้าและตลาดใหม่ ๆ อย่างไร ก็ตามการดำเนินนโยบาย ส่งเสริมการส่งออก นอกจากจะ มุ่งกระจายสินค้าและตลาดส่งออกแล้วควรจะคำนึงถึงความ แน่นนอนหรือเสถียรภาพในการส่งออกของสินค้า และตลาด ส่งออก ควรจะได้มีการศึกษาวิจัยในรายละเอียดของสินค้า ออกแต่ละชนิด เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการส่งออก และแก้ไขปัญหาการส่งออกได้ถูกต้อง ทั้งนี้เพื่อเป็นการ เพิ่มรายได้จากการส่งออก และเพิ่มเสถียรภาพให้แก่รายได้ ที่ได้รับจากการส่งออก อันจะเป็นผลให้ประเทศสามารถที่จะ พัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างราบรื่นและต่อเนื่องต่อไป

ผู้ส่งออกไทยมีความต้องการต่อการประกันความเสี่ยง ที่เกิดขึ้นจากการถูกบิดพลิ้วหรือถูกหน่วงเหนี่ยวการชำระเงิน จากผู้ซื้อในต่างประเทศ ซึ่งได้มีผู้วิจัย สอดคล้องกันในเรื่อง “การศึกษาความต้องการของผู้ส่งออกไทยต่อการ ประกันสินเชื่อ เพื่อการส่งออกและผลกระทบต่อดุล การค้าของไทย” โดย นายประยูร วงศ์สถาพรพัฒน์ (2530) ผลการศึกษาพบว่าความมั่นคงทางการเงินของ สถาบันประกันสินเชื่อเพื่อการส่งออก เป็นปัจจัยสำคัญที่สุด ที่ผู้ส่งออกจะพิจารณา เป็นอันดับแรกก่อนที่จะมาใช้บริการ

ค่าเบี้ยประกันจะเป็นปัจจัยสำคัญในอันดับสอง ส่วนกฎเกณฑ์ และข้อจำกัดของสถาบันฯ จะเป็นปัจจัยรองลงมาตามลำดับ

แม้จะสรุปไม่ได้แน่ชัดว่า เมื่อมีการจัดตั้งสถาบันฯ นี้ขึ้นมาแล้วจะส่งผลกระทบต่อดุลการค้าของประเทศได้ มากน้อยเพียงใด เนื่องจากผู้ส่งออกที่ต้องการทำประกัน มีเพียง 38.5% ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ซึ่งในจำนวนนี้ ก็มีผู้ส่งออกเพียง 48.6% ที่ได้แสดงความคาดหวังไว้ว่า จะสามารถเพิ่มปริมาณการส่งออกได้ แต่ผู้ทำการวิจัยพบว่าสำหรับระยะเวลาอันสั้นภายหลังที่สถาบันประกันสินเชื่อ เพื่อการส่งออกนี้ที่ถูกต้องตั้งขึ้นมาแล้ว ความช่วยเหลือใน ด้านประกันของสถาบันฯ น่าจะส่งผลกระทบต่อ การเพิ่มขึ้น ของปริมาณและมูลค่าการส่งออกแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทั้งนี้ เพราะผู้ส่งออกก็จะมาทำประกันมักเป็นกลุ่มผู้ส่งออกสินค้าเกษตร ที่ราคาสินค้าไม่สู้มีเสถียรภาพมากนัก หรือไม่ก็เป็นผู้ส่งออก รายใหม่หรือผู้ส่งออกขนาดเล็ก ซึ่งไม่สามารถขยายปริมาณ การส่งออกของตนให้มากได้เหมือนผู้ส่งออกที่ดำเนินธุรกิจ มานานหรือมีขนาดใหญ่ นอกจากนี้แล้วถ้าเงินทุนระยะ เริ่มแรกของสถาบันฯ ถูกกำหนดไว้เพียง 400 ล้านบาท และสามารถขยายทุนจำนวนนี้เป็นวงเงินหนี้สินสูงสุด หมุนเวียน ได้ 4,000 ล้านบาทต่อไป ก็เท่ากับว่า สถาบันฯ นี้สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ส่งออกไทยในการเพิ่ม ปริมาณการส่งออกได้เพียง 1.3% ของยอดการส่งออกของ ประเทศเท่านั้น

ส่วนผลกระทบของการให้สิทธิประโยชน์จากมาตรการ ภาษีศุลกากรที่มีต่อลักษณะการผลิตของอุตสาหกรรมส่งออก ได้มีผู้ทำการศึกษาเรื่อง “วิเคราะห์มาตรการภาษีศุลกากร ต่อลักษณะการผลิต ของอุตสาหกรรมส่งออก” โดย นายจ๊กกฤษ กระต่ายวงษ์พระจันทร์ (2532) ผลการ ศึกษาพบว่ากลุ่มอุตสาหกรรมมีลักษณะการผลิตที่แตกต่าง กันออกไป ขึ้นอยู่กับนโยบายการส่งออกของอุตสาหกรรม นั้น ๆ และจากการกะประมาณค่าฟังก์ชันการผลิตของ อุตสาหกรรมพบว่าอุตสาหกรรมหลังได้รับสิทธิมาตรการ ภาษี (ได้รับสิทธิและไม่ได้รับสิทธิ B.O.I.) จะมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ปัจจัยการผลิต คือ มีการเพิ่มทุน ได้แก่อุต-

สาหรณรมลิตภณท์จากสัตรว์, ลิงทอ ผ้าฝืน และเส้นใย ประดิษฐ์, เครื่องจักรกลและเครื่องใช้ไฟฟ้า, เหล็ก โลหะ สามัญ, และอีกกลุ่มหนึ่งมีการใช้ปัจจัยแรงงานเพิ่ม ได้แก่ อุตสาหกรรมพลาสติก, หนังสือ, หนังสืพอก หนังสือเพอร์นิจอร์ สิ่ง หัตถกรรมเบ็ดเตล็ด เครื่องแกะสลัก ของเด็กเล่น และยังพบว่ากลุ่ม อุตสาหกรรมรองเท้า ดอกไม้ประดิษฐ์ และหมวก ในกลุ่ม ที่ไม่ได้รับสิทธิ B.O.I. จะมีการใช้ปัจจัยแรงงานเพิ่มขึ้น ส่วนอุตสาหกรรมประเภทเดียวกันที่ได้รับสิทธิ B.O.I. จะมีการใช้ทุนเพิ่มขึ้น ส่วนอุตสาหกรรมยานยนต์ ไม่มีการ เปลี่ยนแปลงการใช้ปัจจัยการผลิตหลังจากได้รับการส่งเสริม ทางมาตรการภาษี (ทั้งได้รับสิทธิ และไม่ได้รับสิทธิ B.O.I.)

การที่ประเทศไทยขาดดุลการค้าอยู่ในระดับที่สูงมาก นั้น สาเหตุประการหนึ่ง อาจเกิดจากอัตราแลกเปลี่ยน ของเงินบาทที่ยังไม่ได้ปรับตัวให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจพื้นฐานของประเทศ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการเลือก ใช้ค่าถ่วงน้ำหนักในการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังขาด ความเหมาะสม ซึ่งมีผู้วิจัย เรื่อง “การถ่วงน้ำหนักอัตรา แลกเปลี่ยนกับเป้าหมายการค้าระหว่างประเทศของไทย” โดย นายดำรง ภูลระวัง (2532) ได้ใช้วิธีการถ่วงน้ำหนัก ที่นำมาศึกษาเปรียบเทียบกับทั้งหมด 5 วิธีด้วยกันคือ การ ถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าการส่งออก มูลค่าการนำเข้า มูลค่า การค้ารวม ค่าความยืดหยุ่นทางการค้า และการถ่วงน้ำหนัก

ด้วยตะกร้าเงิน โดยอาศัยข้อมูลรายไตรมาสระหว่างปี 2516-2531 พบว่า การถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยตะกร้า เงินทำให้ดุลการค้าค่อนข้างมีเสถียรภาพ ไม่เกินดุลและ ขาดดุลมาก การถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยมูลค่า การค้ารวมให้ผลที่น่าพอใจเป็นอันดับถัดมา ซึ่งมีผลให้ มูลค่าดุลการค้า โดยเฉลี่ยแล้วมีการเกินดุลและขาดดุลอยู่ ในระดับที่สูงกว่าการถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วย ตะกร้าเงิน แต่ก็มีได้มีความผันผวนรุนแรง ส่วนการถ่วง น้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนด้วยค่าความยืดหยุ่นทางการค้า และการถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าการส่งออกหรือด้วยมูลค่า การนำเข้าให้ผลที่เลวร้าย ต่อดุลการค้ามากที่สุด เพราะ ระดับการเกินดุลและขาดดุลมีอยู่สูงมาก จนอาจกล่าวได้ว่า เกิดภาวะของการไร้เสถียรภาพ

การนำเข้าและการส่งออกของไทย นับได้ว่าเติบโต ขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอุตสาหกรรมส่งออก ได้รับ การสนับสนุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (B.O.I.) ของรัฐบาล จึงทำให้ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทย ดีขึ้น เป็นอย่างมาก หากลดการนำเข้าและเร่งส่งเสริมการส่งออก โดยกระจายจำนวนสินค้าให้มากขึ้นตรงต่อความต้องการ ของตลาดต่างประเทศ ย่อมนำรายได้จากการส่งออก มา ช่วยลดการขาดดุลการค้าของไทยได้เป็นอย่างมาก

บรรณานุกรม

จักกฤษ กระต่ายวงษ์พระจันทร์ “วิเคราะห์มาตรการ ภาษีศุลกากรต่อลักษณะการผลิตของอุตสาหกรรมส่งออก” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532

ดำริห์ กุลระวัง “การถ่วงน้ำหนักอัตราแลกเปลี่ยนกับเป้าหมายการค้าระหว่างประเทศของไทย”

วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532

นิศานาถ สุนทรปฏิภาค “การส่งเสริม การส่งออกและ เสถียรภาพในรายได้สินค้าอุตสาหกรรมส่งออกของประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528

ประยูร วงศ์สถาพรพัฒน์ “การศึกษาความต้องการของผู้ส่งออกไทยต่อการประกันสินเชื่อเพื่อการส่งออกและผลกระทบต่อดุลการค้าของไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530

ศรีอร สมบุญทรัพย์ และประเจิด สันททรัพย์ การวิเคราะห์ อุปสงค์และอุปทานของสินค้าออกและสินค้าเข้าที่สำคัญของไทย กรุงเทพมหานคร : คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527

สมศักดิ์ วงศ์ปัญญาถาวร “การวิเคราะห์เชิงปริมาณ : อุปสงค์การนำเข้าของประเทศไทยและผลสะท้อนต่อการลดค่าเงินบาท” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528

สุวัฒน์ ดั่งปั้น “ปริมาณต่อสินค้านำเข้าและผลกระทบ ของการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีศุลกากรต่อรายได้ของรัฐที่เก็บจากสินค้าหลัก” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529

อนันต์ จรุงวิทยานนท์ “โครงสร้างและเสถียรภาพการ ส่งออกของไทยไปยังกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530

อมรรวรรณ รัตนวิไลวรรณ “การวิเคราะห์ผลการส่งออก สินค้าอุตสาหกรรมที่สำคัญของไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530